

Norges miljø og biovitenskapelige universitet

Handelshøgskolen

Eksamen i: **ECN 122 – Introduksjon til makroøkonomi II**
Mandag 18. mai 2020, kl 14-18 (4 timer)
Dette er oppgavene for **del 1 (fleirvalg)**

Verktøy: **Alle, men krever individuell besvarelse uten hjelp fra andre**

Fagansvarlig: Eirik Romstad. Tekniske problemer på eksamen meldes IT (tlf. 6723 0555)

Ekstern kontrollør av oppgaveteksten: Bjarne Ytterhus, Handelshøyskolen BI

Les instruksene under nøye:

- Eksamen har tre hoveddeler (poeng og anbefalt tid i parantes): (1): 30 fleirvalgsspørsmål (45 poeng, 80 minutt), (2) fem grafiske analyser (15 poeng, 45 minutt), og (3) fem kortere spørsmål (40 poeng, 115 minutt). **Totalt antall poeng er 100.**
- Del 1 omfatter 30 fleirvalgsspørsmål med tilfeldig rekkefølge.
- **Marker for valgt svaralternativ – kun et svaralternativ pr spørsmål. Hvert spørsmål teller 1.5 poeng. Det er ikke fratrukket for feil svar på et spørsmål.**
- Del 2 og 3 kommer som egen samla del når du er ferdig med denne delen (del 1).
- **Når du har sendt inn del 1, kan du gå til del 2 og 3 i WiseFlow med ett forbehold: Oppgaveteksten for del 2 og 3 åpner først kl 14:10.**

Lykke til!

DEL 1: Fleirvalg (45 POENG – ETT svaralternativ – verdt 1,5 poeng)

1. Handlingsregelen sier at:
  - a. Overskuddet fra petroleumsvirksomheten skal investeres internasjonalt
  - b. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet enn tilførselen av midler til fondet. Slik opprettholdes forventningsverdien av fondet
  - c. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet fra Pensjonsfond utland enn at verdien til fondet forventes å bli opprettholdt
  - d. Bruken av oljepenger i norsk økonomi må være liten nok til å unngå Hollandsk syke
2. Hollandsk syke innebærer at:
  - a. Statsbudsjettet er for ekspansivt slik at økonomien trues av inflasjon
  - b. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at lønnsnivået blir for høgt
  - c. Konkurransutsatt sektor i et land rammes av at landet overforbruker inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs
  - d. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at valutaen blir for sterk

3. Ei av de viktigste ulempene med *BNP/innbygger* som velferds mål i makroøkonomi er at det utelater:
  - a. Goder og tjenester som ikke har definerte priser
  - b. Internasjonal handel
  - c. Virkningene av demokrati og nasjonal sikkerhet
  - d. Alle de tre faktorene

4. De fleste moderne modeller for langsiktig økonomisk vekst bygger på:
  - a. K- og S-sektor modellen
  - b. Solowmodellen
  - c. Modellen om komparative fortrinn
  - d. Markedsmodeller med frikonkurranse

5. Velferdsgevinstene i modeller for internasjonal handel bygger på teorier om:
  - a. Skalafordele (stordriftsfordeler)
  - b. Naturgitte fortrinn
  - c. Absolutte fortrinn
  - d. Komparative fortrinn

6. Den mest sentrale faktoren for høy økonomisk vekst i Norge etter andre verdenskrig er:
  - a. Låge kraftpriser sammenlikna med kraftprisene til mange sentrale handelspartnere
  - b. Olje- og gasssektoren
  - c. Vilje og evne til omstilling
  - d. Velfungerende innenlandske markeder med få restriksjoner

7. Politisk uro i et land har spesielt store og raske virkninger for:
  - a. De utenlandske investeringene
  - b. Den innenlandske produksjonen av nødvendighetvarer som f.eks. mat
  - c. Samla innenlandsk produksjon
  - d. Fordeling av godene

8. I økonomi brukes *ginikoeffesienten* ofte som et mål for:
  - a. Vekstevnen i økonomien
  - b. Graden av ulikhet i økonomien
  - c. Hvor mange som er i arbeidsfør alder i forhold til det totale innbyggertallet
  - d. Omstillingsevnen i økonomien

9. BNP på *nasjonalregnskapsform* når handel med utlandet er inkludert skrives som:
  - a. $Y = C + I + G + X - Q$ (der Q er import i Steigum sin notasjon, M i mange andre lærebøker)
  - b. $Y = C + I + G - X + Q$ (der Q er import i Steigum sin notasjon, M i mange andre lærebøker)
  - c. $Y = C + I + G$
  - d. $Y = C + I + G + S$ (der S er total sparing)

10. Ekspansiv finanspolitikk er direkte kopla til følgende formel:
  - a. $S_{off} = T - G$
  - b. $S_{priv} = Y - C - T$
  - c. $C = a + b Y$
  - d. $Y = C + I + G + NX$ (der NX er nettoeksport)

11. En økonomi med sterk prisvekst er spesielt kjennetegna ved:
  - a. Låg lønnsvekst
  - b. Høge renter og fallende investeringer
  - c. Sterkere vekst i etterspørselen enn i tilbudet i viktige varemarkeder
  - d. Høge avgifter og skatter

12. Hovedårsaka til de fleste økonomiske resesjoner (lågkonjunkturer) er:
- For høge lønninger
  - For høge renter
  - Feilslått finanspolitikk
  - Sviktende etterspørsel
13. Når LM-kurva er flatere enn IS-kurva og det er lågkonjunktur, er den ønska effekten størst av:
- Ekspansiv pengepolitikk
  - Kontraktiv pengepolitikk
  - Ekspansiv finanspolitikk
  - Kontraktiv finanspolitikk
14. S-sektor er kjennetegna ved at den:
- Beskyttes gjennom toll og andre konkurransehennende tiltak
  - Mottar høg offentlig støtte, f.eks. som jordbruk og kystfiske
  - Produserer varer og tjenester for innenlandsk forbruk nær forbruker
  - Består av bedrifter med spesiell tilrettelegging, f.eks. for funksjonshennede
15. Under likviditetsfella er auka offentlig forbruk G , anbefalt fordi:
- Det gjør det nødvendig å auke skattene, T , for å oppnå et balansert statsbudsjett
  - Fallende marginal konsumtilbøyelighet, b , reduserer effekten av andre ekspansive virkemiddel
  - Lekkasjen av midler til utlandet er mindre enn for andre ekspansive virkemiddel
  - Det auker den offentlige andelen av BNP
16. En vesentlig fordel med pengepolitikk sammenlikna med finanspolitikk er at pengepolitikken:
- Normalt kan justeres raskere enn finanspolitikken
  - Virker både for husholdningene og næringslivet
  - Kan målrettes i større grad enn finanspolitikken
  - Påvirker også valutakursene og dermed gir ekstra virkning i ønska retning
17. Tilbudskurva i et arbeidsmarked gjenspeiler:
- Arbeidsgiverne sin betalingsvilje for en bestemt type arbeidskraft
  - Lønnsevnene til bedriftene
  - Alternativverdien av tid til arbeidstakerne
  - Hvor lett det er for arbeidstakerne å omstille seg
18. For å kunne overleve på lenger sikt (5+ år) må bedriftene møte høgere lønninger ved å:
- Påvirke politikerne til å senke skatter og avgifter, spesielt knyttet til arbeidsgiveransvar
  - Si opp de arbeidstakerne som bidrar minst til auka inntjening
  - Ansette fleire folk for å dra nytte av stordrifts- og spesialiseringsfordeler
  - Auke arbeidsproduktiviteten
19. Lønnskammodellen gjør det spesielt lettere å forstå:
- Virkningene av usikkerhet om framtidig arbeidsproduktivitet og inflasjon i lønnsforhandlingene
  - Virkningene av lønns- og priskontroll på sysselsettinga
  - Virkningene av endra samla etterspørsel i en økonomi
  - Likevekter i arbeidsmarkedene
20. Den langsiktige Phillipskurva for en økonomi inntreffer der:
- Inflasjonen faller
  - Høg lønnsvekst *ikke* fører til at sysselsettinga auker
  - Rentenivået faller
  - Det er overskudd på handelsbalansen med utlandet

21. Varige konsumgoder skiller seg fra nødvendighetsgoder i første rekke ved at:
- Etterspørselskurva for varige konsumgoder er flatere enn for nødvendighetsgoder
  - Etterspørselskurva for varige konsumgoder er brattere enn for nødvendighetsgoder
  - Tilbudskurva for varige konsumgoder er flatere enn for nødvendighetsgoder
  - Tilbudskurva for varige konsumgoder er brattere enn for nødvendighetsgoder
22. De umiddelbare økonomiske sidene ved koronakrisa kan best beskrives som:
- Et negativt etterspørselssjokk
  - Et negativt tilbudssidesjokk, i første rekke fra restriksjonene som ble innført
  - Et kombinert negativt etterspørsels- og tilbudssidesjokk
  - Ei krise utløst av manglende beredskap
23. Regjeringa valgte å kanalisere mye av den første støtten gjennom NAV. Dette valget var:
- Ufornuftig, fordi det svekka omstillingene i norsk økonomi
  - Ufornuftig, fordi det største problemet var at bedriftene mista inntekter som følge av lockdown
  - Fornuftig, fordi krisa kom raskt slik at det var viktigst å dempe de umiddelbare effektene av auka arbeidsløyse og permitteringer
  - Vanskelig å konkludere før etter meir omfattende studier
24. En nedgang i verdien av norske kroner (= ei svekka krone) er:
- Ugunstig for K-sektor og gunstig for forbrukerne
  - Ugunstig for K-sektor og ugunstig for forbrukerne
  - Gunstig for K-sektor og gunstig for forbrukerne
  - Gunstig for K-sektor og ugunstig for forbrukerne
25. Oljefondet har beholdt mye av verdien i norske kroner under koronakrisa. Hovedårsaka til dette er:
- En fornuftig investeringsstrategi som er robust for sjokk i økonomien
  - Fallet i verdien av norske kroner
  - At den største verditilveksten til fondet kommer fra finansinntektene, ikke oljeinntektene
  - At oljeprisen har holdt seg høg til tross for nedgangen i verdensøkonomien som følge av krisa
26. Tilnærma full sysselsetting bidrar umiddelbart til høgere BNP fordi:
- Høg sysselsettingsandel gir høgere BNP/innbygger, vist ved likninga $\frac{BNP}{N} = \frac{BNP}{EMP} \frac{EMP}{N}$
  - Kunnskap er «ferskvare» og med fleire i arbeid, blir det også fleire med etterspurt kompetanse
  - Fleire studiesøkende ungdommer tar yrkesrelevante utdanninger for å komme raskt i arbeid
  - Reduserte statlige utbetalinger til de uten arbeid frigjør midler til andre vekstiltak.
27. I følge Perspektivmeldingene (2013 og 2017) vil det være nesten dobbelt så mange eldre pr. sysselsatt i 2060 som i dag. Utdanning er viktig fordi den vanligvis bidrar til:
- At folk holder seg friske lenger når de blir eldre, noe som reduserer behovet for kostbar eldrepleie og -omsorg
  - At folk blir mindre materialistiske slik at pensjonsytelsene kan kuttes uten at velferden går ned
  - Høgere kompetanse og dermed høgere verdiskapning pr. ansatt og større omstillingsevne
  - Redusert ungdomsarbeidsledighet, som er en stor trussel mot vekst på lang sikt
28. USA har ført en økonomisk politikk de siste åra med redusert offentlig forbruk, bl.a. med kutt i bevilgningene til skole og utdanning. Dette vil bidra til:
- Auka arbeidsløyse
  - Redusert vekst i den gjennomsnittlige arbeidsproduktiviteten og lågere lønnsevne
  - Aukende sosiale forskjeller
  - Redusert vekst i gjennomsnittlig arbeidsproduktivitet, lågere lønnsevne og aukende sosiale forskjeller

29. Viss det blir en «hard Brexit», vil den britiske sysselsettinga på kort sikt (1-3 år) sannsynligvis:
- Auke, fordi innvandringa vil gå ned slik at det blir fleire jobber for britiske innbyggere
  - Auke, fordi pundet vil styrka seg, noe som fører til bedre forhold for britisk K-sektor
  - Gå ned på grunn av store omstillingsproblem og redusert handel med utlandet
  - Gå ned fordi EU ønsker å straffe England og statuere et eksempel for andre mulige «utbrytere»
30. Koronakrisepakka er forventa å koste 500+ mrd kr. Optimal finansiering av krisepakka er gjennom:
- Direkte betaling fra «Oljefondet»
  - Låneopptak i utlandet med bl.a. sikkerhet i «oljefondet»
  - Framtidig auka skatter og avgifter (når krisa er over)
  - En kombinasjon av fleire finansieringskilder slik at de forventa alternativkostnadene med den siste krona fra hver finansieringskilde blir like